Кукмара муниципаль районы
Манзарас авыл җирлеге башлыгы
карары

2026 ел 3 сентябрь № 68

Татарстан Республикасы Кукмара районы Манзарас авыл җирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итү схемасын раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елнын 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Манзарас авыл җирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итүнең кушымта итеп бирелгән схемасын расларга.

2. Әлеге карарны Манзарас авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Кукмара районының рәсми сайтына урнаштырырга.

ОГРН 1021607752957
ИНН 1623001653

Манзарас авыл җирлеге башлыгы
урынбасары Мәхмүтов Ф.З.

Манзарас авыл җирлеге башлыгының
2026 елның 3 сентябрь карары белән
РАСЛАНГАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КУКМАРА РАЙОНЫ МАНЗАРАС АВЫЛ ҖИРЛЕГЕН

2035 ЕЛГА КАДӘР ЧОРГА

СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

СХЕМАСЫ

2026 ел

1. Гомуми нигезләмәләр

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл жирлеген су белән тәэмин итү схемасы – су белән тәэмин итү системасының нәтиҗәле һәм имин эшләвен, аны хокукый жайга салуны исәпкә алып үстерүне нигезләү буенча материаллар булган документ.

Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл җирлеген су белән тәэмин итү схемасын эшләү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1. «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 07 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон;

2. РФ Хөкүмәтенең «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары.

Су белән тәэмин итү схемасы территориаль планлаштыру документлары һәм җирлекнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары нигезендә эшләнә.

Су белән тәэмин итү схемасы 10 елга эшләнгән.

II. Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасының төп максатлары һәм бурычлары

- техник мөмкинлеге булганда, мондый тоташтыруны башкарырга тиешле капиталь төзелеш объектын һәм оешманы су белән тәэмин итү челтәрләренә тоташтыру мөмкинлеген билгеләргә;

- норматив таләпләр нигезендә су белән тәэмин итү системаларының ышанычлылыгын арттырырга;

- озак сроклы перспективада һәр кулланучыга исәпләгәндә су белән тәэмин итүгә чыгымнарны минимальләштерергә;

- Манзарас авыл җирлегендә яшәүчеләрне су белән тәэмин итү челтәренә тоташтыру һәм җирлектә яшәүчеләрне хуҗалык-эчү билгеләнешендәге су белән тәэмин итү зарур булганда тәэмин итәргә.

1 бүлек. Җирлек буенча су белән тәэмин итү турында белешмәләр

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Манзарас авыл җирлегенә кыскача характеристика

Манзарас авыл җирлеге чиге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Манзарас авыл җирлеге составына әлеге канун нигезендә түбәндәгеләр керә: Манзарас авылы, Өлге авылы, Киндеркүл авылы, Кәчимир авылы.

Манзарас авыл җирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнбатышында, Кукмара муниципаль районының үзәк өлешендә урнашкан. Манзарас авыл җирлеге Березняк, Пычак, Урта Кумор, Зур Кукмара, Пүчинкә-Кучук авыл җирлекләре, Кукмара шәһәре һәм Киров өлкәсе белән чиктәш.

Манзарас авыл җирлегендә халык саны 2025 елның 01 гыйнварына – 2 915 кеше.Административ үзәге – Манзарас авылы.

Манзарас авыл җирлегенең гомуми мәйданы 5866,5574 га тәшкил итә, шул исәптән, торак пунктларның мәйданы – 485,06 га, шулардан: Манзарас авылы – 391,9894 га, Өлге авылы – 83,9675 га, Киндеркүл авылы – 53,8829 га, Кәчимир авылы – 56,8176 га (картографик материал буенча).

Рельефы – сөзәк-калкулыклы тигезлек. Хәзерге эрозия процесслары рельефка сизелерлек йогынты ясаган. Районның геологик төзелеше аның Рус платформасы, 2 км тирәнлектә урнашкан кристаллик фундамент кебек тектоник структурага туры килүе белән аңлатыла. Утырма токымнарның калынлыгы девон, ташкүмер һәм Пермь системалары катламнарыннан гыйбарәт. Мәйданны бер геоморфологик элемент алып тора, аз бүленгән, Геологик кисем литологиясе буенча катламнары куәтләре һәм җәелүләре буенча тигез ятмаган дүрт катламнан артмый, сулы горизонт юк, үзенчәлекле грунтлар киң таралыш тапмаган. Өйрәнелгән мәйдан чикләрендә билгеләнгән үзенчәлекле грунтларга өемле грунтларны һәм пермь яшендәге элювиаль грунтларны кертергә кирәк. Зонада элювиаль грунтлар су бүленешләре битләрендә өемле грунтларның аз куәтле тышчасы булып таралган, күбесенчә чуар төстәге каты, ярым каты балчыктан тора, физик җилләнүгә кагылган структур элювий катламына кертелгән. Потенциаль су басу дәрәҗәсе буенча территория потенциаль су басу территориясенә керә.Грунтларның корыч конструкцияләргә карата коррозия активлыгы югарыдан уртачага кадәр үзгәрә. Өске карст катламы юк.Бу районда сөзәклек эрозиясе зәгыйфь һәм уртача интенсивлыкта.

Климаты уртача-континенталь, кышы салкын, җәе җылы. Климатик район – 1В. Тышкы һаваның исәпләнгән температурасы – минус 32 С, ел фасыллары ачык чагыла. Норматив җил басымы – 30 кг/кв.м.Исәпләнгән кар йөкләнеше – 240 кг/кв.м. Туфрак туңунының норматив тирәнлеге – 1,7 м. Климат өчен ел фасылларының күчеш чорлары кискен алмашыну, озын салкын кыш һәм уртача җылы җәй хас. Чагыштырмача тигез, аз гына калкулыклы рельеф һәм тау киртәләренең булмавы Атлантик океаннан һава агымнарының иреклe үтеп керүенә ярдәм итә, бу исә кышның кырыслыгын киметә. Язын көньяк һәм төньяк юнәлешләрдәге җилләрнең киңлекара алмашынуы көчәя. Бу язын тотрыксыз температура режимын тудыра. Май-июнь айларында салкыннарның кабат кайтуы һәм хәтта кар явуы күзәтелә.

Җирлекнең төп табигый ресурслары булып хуҗалык-эчү билгеләнешендәге җир асты геотермаль сулары тора.

2. Проект карарлары.

Манзарас авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең проект чишелешләре, челтәр һәм корылмаларның факттагы торышын исәпкә алып, эшләнә торган Генераль план нигезендә ихтыяҗның артуы нигезендә гамәлдәге барлыкка килгән су белән тәэмин итү системасы нигезендә нигезләнә.

Җирлекне су белән тәэмин итү системасы үзәкләштерелгән, хуҗалык-эчү системасы – билгеләнеше буенча.

Халыкка эчәрлек сыйфатлы су бирү хуҗалык-эчү ихтыяҗларына һәм су сибүгә, җитештерү предприятиеләренең технологик ихтыяҗларына, янгын сүндерүгә каралган.

3. Су белән тәэмин итү чыганаклары, су белән тәэмин итү схемасы

Манзарас авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасының гамәлдәге торышына характеристика

Манзарас авыл җирлегенең (Кукмара районы, Татарстан) үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системасы технологик яктан бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексына нигезләнә. Ул үз эченә су белән тәэмин итү чыганакларын (артезиан скважиналарын), суүткәргеч челтәрләрен, эчәр суны күтәртү һәм кулланучыларга җиткерү корылмаларын ала, бу исә җирлекнең торак пунктларының яшәешен тәэмин итә.

Хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү җир асты су чыганакларыннан, җир асты суларын төркемле скважиналы суыртудан файдалануга нигезләнгән.

Артезиан скважиналары су манарасына су бирә, су манарасыннан су белән тәэмин итү челтәре аша су кулланучыларга килә.

Су белән тәэмин итү түбәндәге торак пунктларда гамәлгә ашырыла: Манзарас авылы, Өлге авылы, Кәчимир авылы, Киндеркүл авылы.

Манзарас авыл җирлеге 2 нче технологик зонага керә: Көньяк, Манзарас 1, Манзарас 2.Зона составына өч су җыйгыч, 5 скважина, 3 су манарасы керә.

№	Урнаштыру урыны	Җайланма маркасы	Саны, шт.	Җитештер үчәнлеге, $м^3$/сәгать	Гомуми куәте	Кулланышка кертү елы	Техник торышы
1	Манзарас 1	ЭЦВ 6-10-110	1	10	35	2013	Төзек
2	Манзарас 2	ЭЦВ8-25-125	1	25		2014	төзек

«Көньяк-6» микрорайоны Манзарас торак пунктын су белән тәэмин итү Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Манзарас авылы адресында урнашкан су челтәреннән, 4 насос станциясеннән башкарыла. Скважиналар 2021 елда бораулангaн, берсе 30 м тирәнлектә бораулангaн һәм диаметры 325 мм булган әйләнмә торбалар колонналы.

Скважиналар тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенең торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Манзарас авылы торак фондының сууткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR17 сууткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Сууткәргеч челтәренең гомуми озынлыгы 16,297 км. Төзелгән датасы – 2021 ел. Диаметры 1000-2000 мм булган сууткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон бөжралардан ясалган. Җитештерүчәнлеге 10 $м^3$/сәг булган ЭЦВ 6-10-100 һәм җитештерүчәнлеге 25/сәг $м^3$ булган ЭЦВ 8-25-125 насосларының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәэмин итә. Җир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Манзарас авыл җирлегенең үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системасы объектлары «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлеге милке булып тора.

4. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары.

Санитар саклау зоналары барлык су чыганакларында һәм хуҗалык-эчү билгеләнешендәге сууткәргечләрдә аларның санитар-эпидемиологик ышанычлылыгын тәэмин итү максатларында каралырга тиеш.

Су белән тәэмин итү чыганакларын пычранудан саклау максатларында «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә өч поястан торган санитар саклау зоналары оештыру күздә тотыла:

Санитар саклау зоналарының беренче поясына скважина тирәсендәге 30 – 50 м радиустагы территория кертелә. Беренче пояс территориясе киртәләнә һәм төзекләндерелә, баш корылмаларда эшләмәүче затларга керү тыела.

Икенче һәм өченче чикләү режимнарының санитария саклау зоналары поясы. Икенче һәм өченче пояслар зонасына махсус эзләнүләр нигезендә «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПин 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә су алуны ышанычлы санитар яклауны тәэмин итә торган территорияләр кертелә. Икенче һәм өченче пояслар территориясендә чикләнгән санитария режимы урнаштырыла.

5. Су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларын үстерү юнәлешләре;

Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын үстерү принциплары:
- кулланучыларга (абонентларга) су белән тәэмин итү хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын даими яхшырту;
- яңа капиталь төзелеш объектларын су белән тәэмин итү хезмәте белән тәэмин итү ихтыяҗын канәгатьләндерү;
- техник карарларны һәм чараларны планлаштыру, гамәлгә ашыру, тикшерү һәм төзәтү юлы белән су белән тәэмин итү системасын даими камилләштерү.

Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларының «Су белән тәэмин итү» бүлегендә хәл ителә торган төп бурычлар:

- системаның ышанычлылыгын арттыру һәм өзеклекләр санын киметү максатында сууткәргеч челтәрен яңарту һәм төзү;
- үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителеше булмаган аерым территорияләр өчен барлык халык өчен су белән тәэмин итү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү максатында су белән тәэмин итү челтәрләре һәм корылмалары төзү;
- гамәлдәге су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү:
- энергияне сак тотуга һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыруга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру.
- яңа кулланучыларга су белән тәэмин итү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү.

РФ Хөкүмәтенең «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 05 сентябрендәге 782 номерлы карары нигезендә («Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын эшләү һәм раслау кагыйдәләре», «Су белән тәэмин итү һәм с һәм ташландык суларны агызу схемалары эчтәлегенә таләпләр» белән бергә) үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерүнең максатчан күрсәткечләренә түбәндәгеләр керә:

1) суның сыйфаты күрсәткечләре;
2) су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре;
3) абонентларга хезмәт күрсәтү сыйфаты күрсәткечләре;
4) ресурслардан файдалануның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре, шул исәптән транспортировка вакытында су югалтуларны (кайнар су составында җылылык энергиясен) киметү күрсәткечләре;
5) инвестиция программасы чараларын гамәлгә ашыруның бәясе һәм нәтиҗәлелеге (суның сыйфатын яисә агынты суларны чистарту сыйфатын яхшырту) нисбәте;
6) торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.

6. Баланс водоснабжения и потребления горячей, питьевой, технической воды;

Җирлекне су белән тәэмин итү системасы халыкны хуҗалык-эчү ихтыяҗлары өчен салкын су белән генә тәэмин итә. Кайнар су белән тәэмин итү йортларда индивидуаль рәвештә башкарыла, техник су белән тәэмин итү (су сибү, янгын сүндерү) шул ук системадан тәэмин ителә.

- **Су бирү (су белән тәэмин итү):** Гамәлдәге скважиналарның агымдагы һәм перспективалы ихтыяҗларны каплау өчен суммар дебиты җитәрлек.
- **Куллану:** Суның төп күләме (якынча 95 – 98 %) халык тарафыннан хуҗалык-эчү ихтыяҗларына тотыла. Аз гына күләме йорт яны кишәрлекләренә су сибү һәм янгын куркынычсызлыгын (башняларда янгынга каршы су запасы) тәэмин итү өчен кулланыла. Бирелә торган суның шактый өлеше (бәяләүләр буенча 30-40% ка кадәр) югары дәрәҗәдә тузганлык аркасында челтәрләрдә югала.
- **Баланс:** Киләчәктә, агып чыгуларны бетергәннән соң, су бирү күләме перспективалы үсешне һәм сәгатьлек тигезсезлек коэффициентын исәпкә алып, халыкның факттагы кулланышы белән корреляцияләнәчәк.

7. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр;

1. **Реконструкциләү һәм модернизацияләү:** Гамәлдәге артезиан скважиналарына капиталь ремонт (иске җиһазларны сүтү, суны кудыру, насосларны алмаштыру, оголовокларны ремонтлау).

2. **Челтәрләрне реконструкцияләү:** Манзарас авылында тузган суүткәргеч челтәрләрен ПЭ100 SDR17 торбаларына этаплап алыштыру.
3. **Яңа төзелеш:** Торак пунктларның бөтен территориясен колачлау челтәрен үстерү.
4. **Төзекләндерү:** Барлык скважиналарның санитар саклау проект зоналарын төзү, һәр скважинаны һәм эчке суүткәргечле һәр бинаны су үлчәү узеллары белән җиһазлау.

8.Гарантияләүче оешма статусы бирелгән оешма исеме

Манзарас авыл җирлегендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы объектларына муниципаль милекне арендалау шартнамәсе нигезендә «ВодоТехноСервис» ЖЧҖ хезмәт күрсәтә.

9. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча чараларның экологик аспектлар;

Чараларга табигатьне саклау һәм мохитне яхшырту характеры хас:

1. Су югалтуларны киметү җир асты су ресурсларыннан нәтиҗәле файдалануга китерә.
2. Санитар саклау зонасын төзекләндерү һәм скважиналарны ремонтлау сулы горизонтларның потенциаль пычрануын булдырмый кала.
3. Заманча полиэтилен торбалар куллану системаның герметиклыгын арттыра, челтәрдәге суның пычрану һәм пычраткыч матдәләрнең грунтка үтеп керү куркынычын киметә.
4. Эшләр башкару чорында туфрак катламын саклау, эрозияне булдырмау һәм төзелеш чүп-чарын утильләштерү буенча чаралар күрергә кирәк.

10. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салулар күләмнәрен бәяләү;

Капитал салулар күләме эшләнгән проект-смета документлары нигезендә төгәлләштерелергә тиеш. Алдан бәяләү чыгымнарны үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- 4 скважинага капиталь ремонт ясау.
- Берничә чакрымга сузылган суүткәргеч челтәрләрен реконструкцияләү һәм яңаны төзү.
- Су үлчәү узелларын төзү һәм санитар саклау зонасын төзекләндерү.
  Финанслауның планлаштырыла торган төп чыганагы булып, «Чиста су» федераль һәм республика программалары акчалары тора.

11. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренең планлы күрсәткечләре;

Схеманы гамәлгә ашыру чорына (10 ел) планлы күрсәткечләр үз эченә түбәндәгеләрне ала:

1. Челтәрләрнең тузуын 30 % тан да артык булмаган дәрәҗәгә кадәр киметү.
2. Транспортировка вакытында су югалтуны 10 – 15 % ка кадәр киметү.
3. Үзәкләштерелгән система гамәлдә булган зонада яшәүче 100 % халыкны сыйфатлы эчәр су белән тәэмин итү.
4. Барлык гамәлдәге чыганакларның санитар саклау зонасын төзекләндерү.
5. Суны исәпкә алу объектларын 100 % җиһазландыру.
6. Су белән тәэмин итү системасының ышанычлылыгын норматив күрсәткечләргә кадәр күтәрү.

12. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының ачыкланган хуҗасыз объектлары исемлеге (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге.

Манзарас авыл җирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасының хуҗасыз объектлары ачыкланмады.